

SUMMARY

Lukianchuk S. The Conceptual apparatus of the Problem of Multicultural Education in the Researches of American Scientists.

The article explores the conceptual apparatus of the problem of multicultural education in the researches of American scientists. The aim of the article is to analyze the US scientists' approach to the definition of the main categories of multicultural education. The research has been carried out by means of theoretical methods of analysis, synthesis, comparison, generalization and systematization. The article introduces and defines the major concepts of multicultural education, among them those of culture, subculture, nation, ethnic and racial minorities, cultural pluralism and multicultural competence.

In this context the scientific findings of such educators as J. Banks, G. Gay, P. Gorski, K. Grant, and S. Nieto are observed. In American social and pedagogical sciences the notion of culture is dominantly characterized as a dynamic system which combines such things as lifestyle, ethnical, racial, social, and gender identity, national traditions, lifestyle, religious belief, moral and esthetic values, behavioral models, the language of communication, the style of clothes, music, hairstyle and other characteristics, that are shared by the members of a particular group. Analyzing the nature of culture in the USA, J. Banks states that nowadays the United States consists of a shared core culture, which is called the macroculture and many subcultures, which are a part of the core culture and are called microcultures.

The research proves that the category of multicultural education still lacks an accurate and clear-cut definition in the US pedagogical literature. But the majority of the scientists admit that it is a process of comprehensive school reform and basic education for all students. It challenges and rejects racism and other forms of discrimination in school and society and accepts and affirms pluralism that the students, their communities and teachers reflect. The major goal of multicultural education is to help the students to develop multicultural competence, that means knowledge, attitudes and skills needed to function within their own microcultures, the US macroculture, other microcultures, and the global community.

The practical significance of the research is that its findings may be used for writing textbooks and manuals in the sphere of comparative and foreign pedagogy. The perspective of the further research is investigation of the positive experience of multicultural education at American school.

Key words: multicultural education, culture, subculture, ethnic and racial minorities, cultural pluralism, multicultural competence, American school.

УДК 796.011.3:[378.22:615.8]:378.4(492)

Ю. О. Лянной

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ (ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ) В УНІВЕРСИТЕТАХ НІДЕРЛАНДІВ

У статті представлено систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) у вищих навчальних закладах Нідерландів. Встановлено перелік Нідерландських університетів, які проводять підготовку бакалаврів та/або магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії). Детально охарактеризовано систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної терапії в Університеті Тім (Thim). Уточнено терміни навчання та кількість кредитів на підготовку фахівців цього профілю відповідно до Європейської кредитної

системи (ECTS). Проведений аналіз змісту дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів фізичної терапії.

Ключові слова: професійна підготовка, професійні компетенції, фізична реабілітація, фізична терапія, Нідерландські університети, закордонний досвід, навчальні плани.

Постановка проблеми. На сьогодні в Україні особливо гостро постає питання вдосконалення навчальних програм підготовки бакалаврів і магістрів відповідно до європейських і світових стандартів [4, 14]. Значного оновлення потребує вітчизняна система професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної реабілітації (фізичної терапії) з урахуванням досвіду європейських країн. На нашу думку, досвід зарубіжних учених і спеціалістів із підготовки фізичних реабілітологів (фізичних терапевтів) може бути використаний для вдосконалення навчальних планів вітчизняних університетів.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз науково-методичної та спеціальної літератури засвідчив, що загальні положення щодо підготовки фахівців у вищих навчальних закладах вивчають В. Андрущенко, К. Астахова, М. Бакум, О. Глузман, В. Федорченко, С. Харченко та інші вчені. Питання підготовки за магістерськими програмами перебуває у центрі наукових зацікавлень В. Базилевич, Х. Бауман, І. Бойко, М. Гриньова, О. Гришко, О. Гура, В. Моторіна, О. Трофименко та інших учених. Зарубіжний досвід професійної підготовки бакалаврів із фізичної реабілітації вивчали такі вітчизняні та закордонні вчені, як Л. П. Сущенко, Н. О. Белікова, А. М. Герцик, Г. А. Макарова, І. А. Белолипецька, А. М. Кавакзе Ризик [1]. Але на сьогодні у вітчизняній науці не вистачає досліджень із підготовки магістрів фізичної реабілітації (фізіотерапії) в університетах світу та Європи.

На нашу думку, для аналізу досвіду підготовки фахівців фізичної реабілітації в Європейських країнах необхідно з'ясувати співвідношення поняття «фізична реабілітація» та «фізична терапія». Як слушно зазначає А. М. Герцик, термін «фізична реабілітація» здебільшого зустрічається у виданнях, які відображають діяльність фізичних терапевтів, фізіотерапевтів і організацій, що їх об'єднують. Однак окремого конкретного визначення фізичної реабілітації в закордонних джерелах, зокрема європейських, виявити не вдається [2, 2].

У країнах Європи та світу в реабілітаційній діяльності використовують термін «фізична терапія», який за змістом майже ідентичний терміну «фізична реабілітація». Як зазначають фахівці «Української Асоціації фізичної терапії», існує відповідність між вітчизняним тлумаченням терміна «фізична реабілітація» та інтернаціональним терміном «фізична терапія» («фізіотерапія») через ключові аспекти спрямування професійної діяльності, що спрямовані на функціональне відновлення та застосування однакових методів втручання, серед яких основним є фізичні вправи [8, 3]. «Фізична реабілітація» як освітня спеціальність визнана лише в Україні,

Росії, Білорусії, тоді як «Фізична терапія» – це спеціальність, поширена в понад 130 державах світу.

Мета статті – дослідити систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) в університетах Нідерландів.

Виклад основного матеріалу. Система вищої освіти в університетах Нідерландів з 2002–2003 навчального року має триступеневу освіту, яка передбачає отримання ступенів бакалавра, магістра та доктора (PhD) [5, 6]. Під час дослідження було встановлено, що підготовку фахівців (бакалаврів і/або магістрів) з фізичної реабілітації (фізичної терапії) у Нідерландах проводять такі вищі навчальні заклади, як Університет прикладних наук Аванс, зокрема факультет фізичної терапії (Avans Hogeschool, Opleiding Fysiotherapie), Університет Фонтіс Ейндховен (Fontys Hogescholen Eindhoven), Університет Ханзе Гронінген, школа охорони здоров'я (Hanzehogeschool Groningen, Academie voor Gezondheidsstudies), Лейденський університет, зокрема кафедра фізичної терапії (Hogeschool Leiden, Afdeling Fysiotherapie), Роттердамський університет (Hogeschool Rotterdam), Університет Амстердама (Hogeschool van Amsterdam), Університет Неймегена, зокрема факультет фізичної терапії (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Opleiding Fysiotherapie), Утрехтський університет, зокрема факультет охорони здоров'я (Hogeschool Utrecht, Faculty of Health Care, Dpt of Physiotherapy), Університет Саксіон, Енсхедський факультет фізичної терапії (Saxion Hogescholen Enschede-Fysiotherapie), Університет фізичної терапії Тим (Thim), колишня Міжнародна академія фізичної терапії (Hogeschool voor Fysiotherapie Thim).

Для детальнішого ознайомлення із системою підготовки фізичних реабілітологів (фізичних терапевтів) у Нідерландах ми зупинили увагу на Університеті фізичної терапії Тим (Thim). Він був заснований у 1974 році як Міжнародна академія фізичної терапії, робота якої спочатку була зосереджена на підготовці вчителів фізичної культури, а згодом – фізичних терапевтів. Сьогодні Університет фізичної терапії Тим – це сучасний навчальний заклад із декількома філіями в Нідерландах і Швейцарії. У Нідерландах підготовка фізіотерапевтів сконцентрована в містечку Ньювегейн, неподалік від міста Утрехта. У Швейцарії університетський коледж фізичної терапії «Тим ван дер Лан» знаходиться в місті Ландкварт, який проводить підготовку фізіотерапевтів із 1990 року. Крім того, Університет фізичної терапії Тим пропонує навчання в Німеччині за програмою бакалавра рівня VWO [5].

Навчальний план підготовки бакалавра фізичної терапії в університеті Тим містить 240 кредитів (1 кредит ECTS – 28 годин), відповідно до Європейської кредитної системи (ECTS) і поділений на чотири роки навчання.

Чотирирічне навчання має три етапи – освітній, основний і перехідний (табл. 1). У межах програми студенти вивчають дванадцять навчальних дисциплін. Освітній та основний етапи студенти проходять на першому та другому роках навчання відповідно, кожен етап включає 60 кредитів ECTS. Програми цих етапів включають по п'ять навчальних дисциплін кожна, на вивчення яких відводиться по сім тижнів. Кожна навчальна дисципліна закінчується екзаменаційним тижнем, під час якого складаються письмові тести для перевірки концептуальних знань (НОК) і практичні тести для перевірки професійних навичок (VDH). Перехідний етап містить 120 кредитів ECTS і включає стажування протягом одного року (40 тижнів). Цей етап передбачає вивчення двох нових тем, повторення десяти раніше вивчених, а також роботу з науковою літературою. Підсумковий контроль перехідного етапу здійснюється за допомогою тесту знань (НОК), тесту навичок (VDH), оцінюванням презентації та захисту дипломної роботи (дисертації). Підсумком стажування є складання виробничого тесту зайнятості (ABP), який передбачає проходження студента через увесь діагностичний і терапевтичний процес із реальним пацієнтом.

Таблиця 1

**Навчальна програма (план) підготовки бакалавра фізичної терапії
Університету Тим (Thim) (Нідерланди)**

ОСВІТНІЙ ЕТАП I рік навчання (60 кредитів ECTS)		ОСНОВНИЙ ЕТАП II рік навчання (60 кредитів ECTS)		ПЕРЕХІДНИЙ ЕТАП III і IV роки навчання (120 кредитів ECTS)	
Дисципліна	К-ть тижнів	Дисципліна	К-ть тижнів	Дисципліна	К-ть тижнів
1. Здоровий спосіб життя	7	6. Працездатність у спорті	7	11-12. Інтеграція освіти (необов'язкова)	7
2. Фізична реабілітація при ортопед-дичних і невро-логічних захворюваннях	7	7. Нейрореабілітація	7	Стажування	20 (20-32 год на тиждень)
3. Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок	7	8. Фізична реабілітація при різних захворюваннях	7	Стажування	20 (20-32 год на тиждень)
4. Фізична реабілітація при травмах нижніх кінцівок	7	9. Корекція опорно-рухового апарату	7	повторення і поглиблене вивчення 1–10 дисциплін	20
5. Фізична реабілітація при порушеннях хребта	7	10. Здатність вирішення неординарних завдань	7	презентація та захист дипломної роботи (дисертації)	

Два рази на рік протягом усього періоду навчання проводять три види оцінювання: оцінювання концептуальних знань студентів на основі письмового практичного тестування (НОС); прикладні іспити, знання яких забезпечують можливість виконання складних професійних завдань під час оцінювання ефективності роботи (PAS) й оцінка портфеля (POR).

Нормативні дисципліни навчального плану складають від 120 до 150 кредитів, а дисципліни за вибором студентів – від 30 до 60 кредитів.

Нами було здійснено аналіз змісту дисциплін навчального плану підготовки бакалавра фізичної реабілітації (фізичної терапії) в Університеті Тим із метою визначення загального спрямування навчального процесу. Так, дисципліна «Здоровий спосіб життя» передбачає використання індивідуальних і групових програмах для вивчення основ здорового способу життя із залученням фізичних вправ та інших оздоровчих засобів.

Дисципліна «Фізична реабілітація при ортопедичних і неврологічних захворюваннях» спрямована на засвоєння засобів і принципів практичної фізіотерапії, спрямованих на діагностику, функціональне лікування та реабілітацію ортопедичних і неврологічних розладів (наприклад, при травмах, хірургічних втручаннях або при інсульті).

Дисципліни циклу «Фізична реабілітація опорно-рухового апарату» («Травми верхніх кінцівок», «Травми нижніх кінцівок», «Порушення функцій хребта») передбачають засвоєння методик діагностики та фізичної реабілітації у процесі лікування нескладних ортопедичних захворювань верхніх і нижніх кінцівок, а також складних ортопедичних захворювань – порушень функцій хребта.

Дисципліна «Працездатність у спорті» визначає основи діагностики та відновлення спортсменів після спортивних травм та інших ортопедичних порушень.

Дисципліна «Нейрореабілітація» передбачає вивчення й засвоєння методик діагностики та процесу реабілітації хворих із неврологічними захворюваннями центральної нервової системи (інсульт, хвороба Паркінсона тощо).

Дисципліна «Фізична реабілітація при різних захворюваннях» актуалізує роль фізіотерапевта у процесі діагностики та реабілітації хворих із серцево-судинними та онкологічними захворюваннями, а також у геріатрії та ревматології.

Дисципліна «Корекція опорно-рухового апарату» передбачає вивчення прийомів мануальної терапії та діагностики опорно-рухового апарату, засвоєння засобів спортивної фізіотерапії та реабілітації.

Дисципліна «Здатність вирішення неординарних завдань» готує студента до стажування й пошуку актуальної тематики наукового дослідження.

На першому та другому курсах навчання відбувається навчальне стажування обсягом 32 години. Студентам мають можливість проходити навчальну практику на різних базах.

На третьому курсі студент отримує постійне місце стажування, практика складається з двох періодів по двадцять тижнів. Студенти заочного відділення проходять стажування 32 години на тиждень, а студенти денного відділення мають неповний робочий день і проходять стажування 20 годин на тиждень. За бажанням студентів навчальний заклад надає можливість стажування за кордоном. Наприкінці стажування спеціально підготовлений експерт перевіряє професійну майстерність майбутніх фізичних терапевтів.

Перехідний етап складається із занять прикладного характеру, на яких студенти повторюють і поглиблено вивчають дисципліни, засвоєні на I та II роках навчання. Окрім цього, у межах курсу «Інтеграція освіти» заплановано ще дві дисципліни, які не є обов'язковими та передбачають обговорення й засвоєння окремих спеціалізованих курсів, визнаних Королівським товариством фізіотерапії (KNGF): спортивна фізіотерапія, нейрореабілітація, психосоматична фізіотерапія, мануальна терапія, фізіотерапія в педіатрії.

У вивченні курсу «Спортивна фізіотерапія» підкреслюється важлива роль фізичного реабілітолога у спорті, як новатора, консультанта та фахівця. Під час засвоєння курсу застосовуються різні форми навчання з переходом від теорії до практики.

Курс «Нейрореабілітація» передбачає поглиблене вивчення методик нейрореабілітації невеликою групою студентів (7 осіб), які планують працювати в реабілітаційному центрі, будинку для громадян похилого віку та інвалідів або інших подібних закладах для осіб із нейропатологією. Студенти спеціалізуються в галузі досліджень та реабілітації травм і захворювань головного мозку.

Курс «Психосоматична фізична реабілітація» спрямований на підвищення рівня знань фізіотерапевта про психосоціальні фактори та психопатологію.

Під час засвоєння курсу «Вступ до мануальної терапії» майбутні фізичні реабілітологи отримують знання в галузі діагностики та реабілітації, засвоюють практичні навички мануальної терапії та комунікативні вміння.

Отриманні знання з дисципліни «Фізична реабілітація у педіатрії» надають можливість майбутнім фахівцям здійснювати реабілітацію дітей (від 0 до 18 років), що мають проблеми опорно-рухового апарату. Цей курс поглиблює знання та формує практичні навички в галузі профілактики, діагностики та реабілітації в дитячому віці. Окрім того, випускник отримує можливість розширити компетентність у таких сферах, як педіатрія, педагогіка, психомоторний розвиток і фізична реабілітація дітей.

Аналіз змісту дисциплін навчального плану дає уявлення про рівень сформованих під час навчання професійних знань і вмінь бакалаврів фізичної реабілітації (фізичної терапії) як в університетах Нідерландів, так і більшості країн Євросоюзу.

Умовою вступу до магістратури Нідерландських університетів є диплом бакалавра фізичної терапії. Навчання магістра триває 18 місяців (90 кредитів), після успішного закінчення якого випускнику присвоюється кваліфікація «Магістр наук у галузі фізичної реабілітації (фізичної терапії)» (MScPT). Магістерська програма відрізняється від бакалаврської більш високим інтелектуальним рівнем і за показником норм якості Європейського Союзу (EQF) має сьомий рівень освіти.

Основний принцип цієї освітньої програми полягає в тому, що поєднує роботу (неповний робочий день) із навчанням та проведенням наукових досліджень, ураховуючи поради колег по роботі та наукового керівника з університету. Такий підхід підвищує ефективність і цілеспрямованість навчання студентів. Завданням цієї програми є засвоєння знань і навичок, необхідних для здійснення фізичної реабілітації, що відповідає кваліфікації рівня магістра.

Програма підготовки магістра має три галузі навчання: фізична реабілітація (фізична терапія), наука та інновації за моделлю CanMEDS (канадська директива медичної освіти для фахівців).

Протягом перших шести місяців студенти навчаються в групах із чотирьох або п'яти осіб. Складовими навчання є: робота в режимі он-лайн з вивчення навчальних модулів; виконання індивідуальних і групових завдань; отримання експертної оцінки та здійснення спостереження.

У другій половині навчання зменшується кількість контактних годин і студенти спрямовують зусилля на остаточну підготовку наукового проекту та презентацію магістерської роботи, публічний захист. У цей час переважає дистанційна форма навчання під контролем наукового керівника. Організована інтенсивна співпраця між студентами об'єднує в одному проекті три галузі навчання – фізичну терапію, науку та інновації.

Навчальний план підготовки магістра фізичної терапії розрахований на три семестри (табл. 2). Тематика семестрів передбачає поглиблене вивчення фізичної терапії при проблемах кістково-м'язової, серцево-легеневої систем і нейрореабілітації.

Таблиця 2

**Навчальний план підготовки магістра фізичної реабілітації
(фізичної терапії)**

1 Семестр	2 Семестр	3 Семестр
Діагностика та комп'ютерне забезпечення галузі охорони здоров'я	Терапевтичне втручання і допомога	Комплексний догляд за хворим

Навчальний план підготовки магістра наук також розрахований на три семестри (табл. 3) і забезпечує формування навичок проведення та

реалізації наукових досліджень. Ця галузь дає можливість підвищити науковий ступінь, навчаючись у докторантурі (PhD).

Таблиця 3

Навчальний план підготовки магістра наук

1 Семестр	2 Семестр	3 Семестр
Методологія і статистика: вступ до філософії науки, різні форми практичного дослідження та навчання	Навчання фізіотерапії, розробка науково-обґрунтованих теорій та інновацій, які підвищують ефективність фізичної терапії	Підготовка магістерської дисертації

Магістерська програма відповідає міжнародним стандартам, що дозволяє студентам з другого семестру обирати місце навчання в іншій країні, наприклад у Швейцарії, і проводити там наукові дослідження, займатися організацією медичної допомоги та іншими питаннями. Програма передбачає відвідування установ галузі охорони здоров'я та знайомство з інноваційними технологіями.

На початку дослідження, кожен студент отримує код для входу в цифрове навчальне середовище університету. Студент може працювати з будь-якого комп'ютера із системою Інтернет у режимі он-лайн. В електронному науковому середовищі представлені програма, робочі завдання, перелік наукових видань, зокрема книг і статей (національних і міжнародних), відеоматеріали і вся інформація про програму. Крім приватного облікового запису електронної пошти, на сайті знаходяться всі необхідні навчальні матеріали, річний календар, розклад, офіційні документи університету, новини для студентів і викладачів. Така форма навчання дає змогу студентам індивідуально виконувати завдання вдома в поєднанні з іншою навчальною діяльністю.

У більшості нідерландських університетів викладачі активно використовують інтерактивне навчальне середовища, де разом із студентами обговорюють наукові проблеми, демонструють практичні навички, проводять інтерактивні заняття та здійснюють контроль. Викладачі магістратури проводять різноманітні майстер-класи, видають підручники (зокрема віртуальні), організують дискусії на сайті, проводять навчальні семінари, вебінари (у тому числі з практичною демонстрацією), веб-конференції, презентації, організують багатоденні ознайомлювальні поїздки. Крім того представники університетів активно спілкуються на сторінках Facebook, Twitter і LinkedIn. Шість днів на тиждень викладачі готові приділити увагу студентам. Контроль за організацією, упровадженням результатів і якістю знань майбутніх магістрів здійснює екзаменаційна комісія.

Таким чином, студенти поглиблюють свої знання та навички шляхом контактного навчання, змішаного навчання, навчання на робочому місці. Студенти виконують також науково-дослідний проект під керівництвом досвідченого наукового керівника.

Під час стажування магістранти працюють щонайменше вісім годин на тиждень. Практична діяльність може бути пов'язана безпосередньо з фізичною реабілітацією (фізичною терапією) або із загальною практикою виконання дій. Такий підхід допомагає розвинути необхідні компетенції, які відповідають вимогам Королівського товариства фізіотерапії (KNGF). До них належать виконання різних видів професійної діяльності для забезпечення фізіотерапевтичного процесу, взаємозв'язку з оточуючими, співпраці з фахівцями, обміну знаннями й науковою практикою, соціальної та професійної допомоги, менеджменту професійних послуг.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. За результатами проведеного дослідження встановлено, що в Нідерландах підготовку фахівців із фізичної реабілітації (фізичної терапії) здійснюють десять вищих навчальних закладів. Система вищої освіти в Нідерландах має триступеневу освіту, яка передбачає отримання ступенів бакалавра, магістра та доктора (PhD).

Навчальний план підготовки бакалаврів розрахований на 4 роки і складається з 240 кредитів, що відповідає Європейській кредитній системі (ECTS). Він поділений на три етапи – освітній (60 кредитів ECTS), основний (60 кредитів ECTS) і перехідний (120 кредитів ECTS), які включають дванадцять навчальних дисциплін та стажування. Нормативні дисципліни навчального плану становлять від 120 до 150 кредитів, а дисциплін за вільним вибором студентів – від 30 до 60 кредитів. Стажування складається з двох періодів по двадцять тижнів (20–32 години на тиждень), яке можна проходити за кордоном.

Для вступу до магістратури в галузі фізіотерапії у нідерландських університетах абітурієнт повинен мати ступінь бакалавра фізичної терапії. Навчання магістра триває 18 місяців (90 кредитів) з присвоєнням випускнику кваліфікації «Магістра наук фізичної терапії» (MScPT). Магістерська програма відрізняється від бакалаврської вищим рівнем освіти (сьомий рівень) за показником норм якості Європейського Союзу (EQF). Програма підготовки магістра має три галузі навчання: фізична реабілітація (фізична терапія), наука та інноваційне підприємництво за моделлю CanMEDS (канадська директива медичної освіти для фахівців). У більшості нідерландських університетів викладачі активно використовують інтерактивне навчальне середовища. Такий підхід допомагає розвинути необхідні компетенції, які відповідають вимогам Королівського товариства фізіотерапії (KNGF).

У перспективі планується висвітлення досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної реабілітації (фізіотерапії) в інших країнах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белікова Н. О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика : [монографія] / Белікова Наталія Олександрівна. – К. : ТОВ «Козарі», 2012. – 584 с.
2. Герцик А. М. До питань тлумачення основних термінів галузі фізичної реабілітації : фізичний реабілітолог, чи фізичний терапевт? / А.М. Герцик // Бюлетень Української асоціації фахівців з фізичної реабілітації. – 2010. – Вип. 3. – С. 1–4.
3. Лянной Ю. О. Зміст професійної підготовки магістрів з фізичної реабілітації в університетах Канади / Ю. О. Лянной // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. – № 2 (36). – С. 463–470.
4. Макарова Г. А. Система подготовки специалистов по физической реабилитации (физиотерапии) в Charls Sturt University (Австралия) / Г. А. Макарова, И. А. Белолипецкая // Теория и практика физической культуры. – 2004. – № 8. – С. 13–15.
5. Університет фізіотерапії Тим, Hogeschool voor Fysiotherapie THIM [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.thimvanderlaan.nl.
6. Університет прикладних наук Аванс, факультет фізичного виховання (Avans Hogeschool, Opleiding Fysiotherapie) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.avans.nl.
7. Сфера діяльності фізичного терапевта/фахівця з фізичної реабілітації // Інформаційний посібник «Української Асоціації фізичної терапії». – Львів, 2013. – 12 с.

РЕЗЮМЕ

Лянной Ю. О. Система професійної підготовки майбутніх бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізична терапія) в університетах Нідерландів.

В статті представлена система професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії) в вищих навчальних закладах Нідерландів. Установлено перелік нідерландських університетів, які проводять підготовку бакалаврів і/або магістрів фізичної реабілітації (фізичної терапії). Детально охарактеризовано систему професійної підготовки бакалаврів і магістрів фізичної терапії в Університеті Тим (Thim). Уточнено строки навчання і кількість кредитів на підготовку спеціалістів цього профілю в відповідності з Європейською кредитною системою (ECTS). Проаналізовані дисципліни навчального плану підготовки бакалаврів фізичної терапії.

Ключевые слова: професійна підготовка, професійні компетенції, фізична реабілітація, фізична терапія, нідерландські університети, зарубіжний досвід, навчальні плани.

SUMMARY

Lyannoy Y. The System of Professional Training of Future Bachelors and Masters of Physical Rehabilitation (Physical Therapy) at Dutch universities.

In the article the system of professional training of bachelors and masters in physical rehabilitation (physical therapy) at the institution of higher learning in the Netherlands is analyzed. In the researching process a list of universities in the Netherlands which are preparing bachelors and/or masters in physical rehabilitation (physical therapy) has been established. The system of professional training of bachelors and masters in physical therapy at the Thim university was exposed in details. It is found that the curriculum of training of bachelors of Physical Therapy at Dutch universities is expected for 4 years and consists of 240 credits under the European Credit System (ECTS). The plan is divided into three phases –

education (60 credits ECTS), basic (60 credits ECTS) and transitional (120 credits ECTS). The internship of future bachelors consists of two periods of twenty weeks, which can be taken abroad. Master Training lasts 18 months (90 credits) with assigning graduate qualification «The Master of Science in Physical Rehabilitation (Physical Therapy)» (MScPT). The Master program in the terms of quality standards of the European Union (EQF) has 7 levels of education. During the research professional competences of physical therapist that are put in this country by The Royal Society of Physiotherapy (KNGF) have been found.

Most Dutch university teachers are actively using interactive learning environment where the students discuss scientific problems demonstrating practical skills, conduct interactive sessions and exercise control. The teachers Magistrate conduct master classes, publish books (including virtual), organize a discussion on the site, conducting seminars, webinars (including practical demonstration), Web conferences, and presentations, and organize study tours. Besides the representatives of universities actively communicate on pages of Facebook, Twitter and LinkedIn. Six days a week the teachers are willing to pay attention to the students. The control of the organization, the introduction of quality results and future masters of knowledge is made by the Examination Board.

Thus, the students deepen their knowledge and skills through contact training, blended learning, learning in the workplace. The students also perform a research project under the guidance of an experienced supervisor.

Key words: professional training, professional competences, physical rehabilitation, physical therapy, the Dutch universities, international experience, the curriculum.

УДК: 378.126

Г. І. М'ясоїд

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ: ОГЛЯД ТЕНДЕНЦІЙ СВІТОВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Стаття спрямована на дослідження передового педагогічного досвіду розвинених країн із підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для вищої школи. Здійснено аналіз досліджень вимог до викладача вищої школи та сформульовано висновки щодо запозичення такого досвіду з метою корекції змісту й форм підготовки та перепідготовки викладачів, яких вимагає реформування системи освіти в Україні. Виявлено, що викладач вищої школи повинен володіти значно більшим колом навичок і мати готовність виконувати соціальні ролі, які не були враховані в систему підготовки педагогічних кадрів попередніх режимів. Зазначено, що тільки за зміни сукупності зовнішніх та внутрішніх факторів можливо підготувати викладача, який відповідає сучасним вимогам.

Ключові слова: адміністрування навчального закладу, види діяльності викладача ВНЗ, вимоги до викладача, навички, педагогічний досвід, професійна компетенція, соціальні ролі викладача вищої школи, характеристики.

Постановка проблеми. Україна знаходиться у процесі реформ. Реформи в галузі освіти – це той місток, без якого неможливі жодні реформи, що спрямовані в майбутнє. Освітянський і науковий світ стурбований ідеями, що несуть запропоновані зміни [2], адже нові вимоги до викладача ВНЗ: збільшення питомої ваги наукової діяльності, зміни у структурі та змістовому наповненні курсів, навантажені й методика